

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
W GDAŃSKU**

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
z języka hiszpańskiego
przeprowadzonego w województwie
kujawsko-pomorskim
w roku szkolnym 2014/2015**

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90, fax 58 520 55 91
e-mail: oke@gda.pl
www.oke.gda.pl

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Język hiszpański – formuła od roku 2015

Poziom podstawowy

Do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym przystąpiło czternaścioro zdających. Nie zamieszczono parametrów statystycznych zestawu zadań oraz komentarza z analizy jakościowej. Odpowiedni komentarz wraz z wnioskami i rekomendacjami znajduje się w sprawozdaniu z egzaminu maturalnego *Osiągnięcia maturzystów w roku 2015* opublikowanym przez CKE (www.cke.edu.pl).

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	31
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	30
	ze szkół publicznych	29
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	25
	mężczyźni	6

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		20 maja 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		3	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		8	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)**		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ² (§ 107)**		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

** Dane dotyczą „nowej formuły” i „starej formuły” łącznie.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	31	20	92	60	60	60	16

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

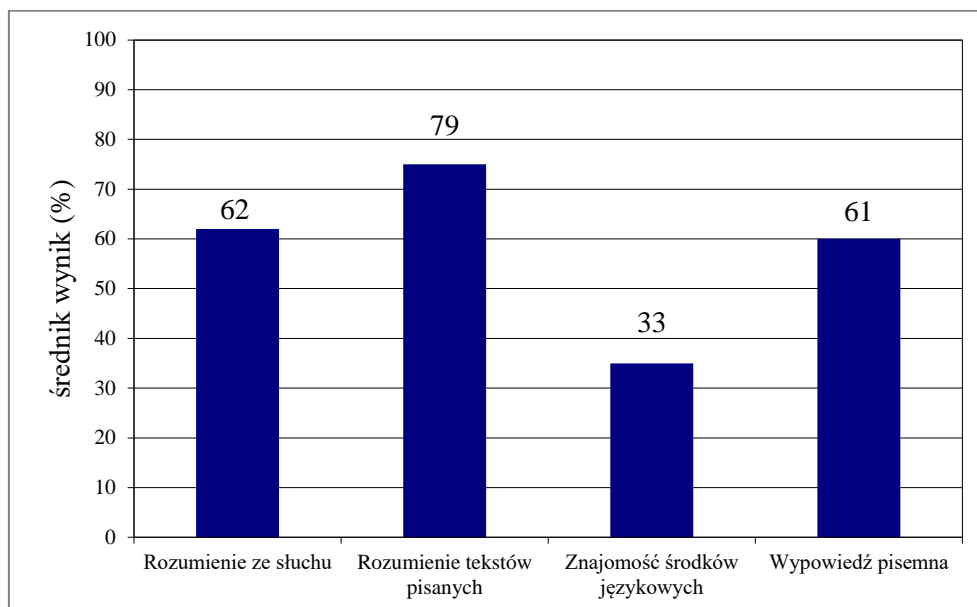
¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU. nr 83, poz. 562, ze zm.)

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	55
	1.2.	2.4) Zdający określa intencję nadawcy/autora tekstu.	64
	1.3.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	27
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	64
	2.2.		100
	2.3.		45
	2.4.		45
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	64
	3.2.		64
	3.3.		45
	3.4.		73
	3.5.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	82
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.2.		100	
4.3.		91	
4.4.		64	
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	55
5.2.			64
5.3.			73
5.4.			82
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	64
6.2.			82
6.3.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	36
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	73
6.5.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	64
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	45
	7.2.		64
	7.3.		64
	7.4.		55
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	9
	8.2.		27
	8.3.		9
	8.4.		9
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	36
	9.2.		36
	9.3.		18
	9.4.		36

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	78
		spójność i logika wypowiedzi	73	
		zakres środków językowych	52	
		poprawność środków językowych	52	
1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].				

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz

Poziom rozszerzony

W roku 2015 liczba absolwentów przystępujących do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym wzrosła średnio o jedną trzecią w porównaniu do lat ubiegłych. Najprawdopodobniej było to spowodowane tym, że warunkiem uzyskania świadectwa dojrzałości przez absolwentów liceów ogólnokształcących, kończących szkołę w roku szkolnym 2014/2015, było nie tylko zdanie egzaminu z przedmiotów obowiązkowych, ale też przystąpienie do egzaminu z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym.

Analiza wyników pokazuje, że umiejętności językowe wielu zdających okazały się niewystarczające, aby sprostać wymaganiom na tym poziomie. Może o tym świadczyć stosunkowo niski średni wynik – 59% punktów – uzyskany za rozwiązanie zadań w arkuszu.

Tegoroczni maturzyści najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia tekstów pisanych (średni wynik 79% punktów); więcej problemów sprawiły im zadania sprawdzające umiejętności z obszaru rozumienia ze słuchu (średni wynik 62% punktów) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik 60% punktów); najniższy średni wynik uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość środków językowych (33% punktów).

W części sprawdzającej rozumienie ze słuchu najtrudniejsze okazało się zadanie 1., za które zdający uzyskali średnio 48 % punktów. Zadanie to oparte było na trzech niepowiązanych ze sobą tematycznie tekstach i sprawdzało trzy umiejętności: określanie głównej myśli tekstu, określanie intencji nadawcy tekstu oraz oddzielanie faktów od opinii. Przyjrzyjmy się zadaniu 1.3., sprawdzającemu tę ostatnią umiejętność, które sprawiło zdającym więcej problemów niż pozostałe. Na podstawie wysłuchanej wypowiedzi dotyczącej wynalezienia i zastosowania biodegradowalnego plastiku, zdający mieli wybrać odpowiedź, która odnosiła się do informacji podanej jako fakt w tekście. Kluczowym dla rozwiązania tego zadania było wyrażenie *se ha comprobado* występujące we fragmencie, na którym oparta była prawidłowa odpowiedź C. *El componente básico del plástico carece de sustancias tóxicas*. Wybrało ją zaledwie 27% licealistów. Dla wielu zdających bardziej atrakcyjną okazała się odpowiedź B. *El nuevo plástico se utiliza para fabricar envases*. Nie zwrócili oni uwagi, że fragment nagrania, którym się zasugerowali, zawierał strukturę typową dla wyrażania opinii (*se cree que*). W tym wypadku chodziło o opinię naukowców co do możliwości wykorzystania w przyszłości innowacyjnego materiału do produkcji opakowań.

Spośród dwóch zadań sprawdzających ogólne rozumienie tekstu (1.1. i 1.2.) trudniejsze okazało się zadanie wymagające określenia głównej myśli tekstu.

1.1. La mujer habla de

- A. una serie de cuadros encargados por Colón.
- B. los retratos de Colón hechos después de su muerte.
- C. unas enigmáticas imágenes halladas en la tumba de Colón.

Transkrypcja

¿Habéis visto cuadros que representan el semblante del almirante? ¿Os habéis dado cuenta de que cada uno es diferente? Es que cada uno de esos cuadros refleja una de las distintas visiones de cómo pudo ser el rostro del gran navegante. La verdadera cara de Cristóbal Colón es uno de los misterios que se llevó a la tumba el descubridor de América. Colón nunca se dejó retratar en vida y todos los cuadros de su supuesto rostro fueron pintados tras su fallecimiento y únicamente en base a descripciones literarias. La diversidad que se aprecia a simple vista entre sus imágenes más conocidas da fe de ello.

Prawidłową odpowiedź B. wskazała niespełna połowa zdających (55%). Wiele osób wybrało odpowiedź C. Powodem mogło być pojawiające się zarówno w zadaniu, jak i w nagraniu słowo *tumba*. Jednak w każdym z tych przypadków zostało ono użyte w zupełnie innym kontekście.

W żadnym fragmencie wypowiedzi nie wspomniano o jakichkolwiek przedmiotach znalezionych w grobowcu Kolumba. Mowa była tylko o tajemnicy, którą zabrał ze sobą do grobu. Jeszcze więcej zdających zaznaczyło odpowiedź A. Ich uwagę przyciągnęły zapewne słowa *cuadros* i *Colón*, natomiast zupełnie zignorowali znaczenie imiesłowu *encargado*, które wykluczało tę odpowiedź. Wypowiedź dotyczyła bowiem nie obrazów zamówionych przez Kolumba, lecz jego pośmiertnych wizerunków.

Co ciekawe, inne zadanie sprawdzające tę samą umiejętność (3.5.) okazało się znacznie łatwiejsze. Na podstawie wysłuchanego wywiadu z autorem komiksów należało stwierdzić, co było głównym tematem rozmowy. Poprawne rozwiązanie wskazało 82% zdających. Na prawidłową odpowiedź naprowadzały zarówno wypowiedzi rysownika, jak również pytania dziennikarki, która starała się odkryć tajniki pracy twórcy popularnych komiksów.

Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania określonych informacji w tekście w obszarze rozumienia ze słuchu były zróżnicowane (od 52% do 88% poprawnych odpowiedzi). Przeanalizujmy zadanie, które sprawiło zdającym najwięcej problemów.

3.1. Según el dibujante, en una historieta el guión

- A. tiene que ser sencillo.
- B. carece de importancia.
- C. debe tratar un tema actual.
- D. juega un papel secundario.

Fragment wypowiedzi

[...] Simplemente hay que cuidar mucho los guiones y procurar que la historia esté al día. El dibujo puede estar mejor o peor, yo no soy ningún Velázquez ni mucho menos, pero los guiones los cuido mucho. Una historieta sin guión no vale para nada.

Poprawne rozwiązanie tego zadania wymagało wyselekcjonowania informacji zawartej w pierwszym zdaniu przytoczonej wypowiedzi (*hay que [...] procurar que la historia esté al día*), a to z kolei było uwarunkowane znajomością zwrotu *estar al día*. Wśród niepoprawnych odpowiedzi najczęściej wybieraną była odpowiedź B. Uwagę zdających przyciągnął najprawdopodobniej użyty w zadaniu rzeczownik *importancia*, który skojarzyli z informacją o znaczeniu, jakie rysownik przywiązuje do tworzenia scenariusza komiksu. Zignorowali jednak lub po prostu nie zrozumieli znaczenia towarzyszącego mu czasownika *carecer (de)* – „być pozbawionym czegoś”. W konsekwencji wskazali zdanie, które było zaprzeczeniem opinii rysownika.

Znacznie lepiej zdający poradzi sobie z wyszukiwaniem określonych informacji w tekstach pisanych. Przykładem może być zadanie 4., za które maturzyści uzyskali średni wynik 82%, najwyższy w całym arkuszu. Zdający bez trudu potrafili zidentyfikować części tekstu zawierające informacje, do których nawiązywały pytania 4.1. – 4.4. Najmniej problemów sprawiło im dopasowanie odpowiedniego akapitu do pytania 4.2.: *¿En cuál de los párrafos el autor afirma que hay lugares donde los anuncios publicitarios son ilegales?* W każdej z trzech części tekstu pojawiały się nazwy różnych krajów, miast czy placów w kontekście reklamy, ale tylko w jednym z nich mowa była o miejscu, w którym reklama jest zabroniona. 100% zdających prawidłowo skojarzyło znaczenie przymiotnika *ilegal* z informacją zawartą w akapicie A.: *[...] toda esa jungla multicolor [...] en la isla comunista está prohibida, bajo sanciones penales.*

Spośród zadań sprawdzających omawianą umiejętność tylko dwa (6.1. i 6.4.) sprawiły zdającym więcej problemów. Przyjrzyjmy się zadaniu 6.4., które poprawnie rozwiązało 73% maturzystów.

6.4. Según el texto, el turismo creativo

- A. es un fenómeno reciente.
- B. se centra en visitar monumentos.
- C. encuentra cada vez más partidarios.
- D. está destinado a la gente acaudalada.

Wskazanie prawidłowej odpowiedzi wymagało odniesienia się do każdego zdania poprzez wyszukanie w tekście informacji, na podstawie których można było stwierdzić, czy dane zdanie jest prawdziwe, czy nie. Prawdziwość zdania C. potwierdzał następujący fragment: [*Susana*] *Pertenece a ese grupo creciente de turistas, inquietos y activos, que buscan vivir algo nuevo en sus viajes.* Wśród odpowiedzi niepoprawnych najczęściej wybierano opcję A. lub D. O wyborze dystraktora A. mógł zdecydować fakt, że turystyka kreatywna, zwana też turystyką zainteresowań lub turystyką kulturalną, jest mało rozpowszechnioną formą wypoczynku w Polsce. Wiele osób nawet o niej nie słyszało. Stąd mogło się brać przekonanie, że jest to zjawisko nowe. Tymczasem autor tekstu wyraźnie stwierdzał, że jest to forma turystyki znana od wielu lat (*El llamado turismo creativo existe desde hace muchos años.*). Odpowiedź D. wykluczało zdanie z tekstu: *Las propuestas disponibles hoy en día se adaptan prácticamente a cualquier presupuesto viajero y son de lo más variadas.* Maturzyści, którzy wybrali tę odpowiedź, najprawdopodobniej zwrócili uwagę na inny fragment tekstu, w którym podano przykłady niekonwencjonalnych form spędzania urlopu w najróżniejszych zakątkach świata, na co – z punktu widzenia przeciętnego Polaka – mogą pozwolić sobie tylko osoby zamożne.

W zadaniu 6. sprawdzana była też umiejętność ogólnego rozumienia tekstów. W zadaniu 6.3., opartym na tekście literackim, należało określić intencję autora, natomiast w zadaniu 6.5. – wskazać myśl główną, wspólną dla obu tekstów użytych w zadaniu (literackiego i publicystycznego). W obu zadaniach poprawne rozwiązania wskazało odpowiednio 36% i 73% licealistów.

Tegoroczni maturzyści dość dobrze opanowali także umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Średni wynik w zadaniu 5., polegającym na uzupełnieniu luk w tekście brakującymi zdaniami, wyniósł 68%. Poszczególne jednostki (5.1. – 5.4.) rozwiązało poprawnie od 55% do 82% zdających.

Prawdziwym wyzwaniem dla tegorocznych maturzystów okazały się natomiast zadania sprawdzające znajomość środków językowych, w szczególności zadania otwarte. Średni wynik uzyskany w tym obszarze umiejętności wyniósł zaledwie 33%. Najwięcej problemów sprawiło zdającym uzupełnienie krótkiego tekstu brakującymi wyrazami (zadanie 8.). Dość często luki pozostawiano puste lub wpisywano słowa, które zupełnie nie pasowały do kontekstu lub ich użycie wykluczała struktura zdania. Dobrym przykładem może być luka 8.4., występująca w typowym i dość często używanym wyrażeniu *hacerse conocido*. Kontekst zdania (*El invento no funcionó, pero el plato se _____ muy conocido, consagrándose como imprescindible de la comida valenciana y, por extensión, española.*) wymagał użycia czasownika *hacer* w 3. osobie liczby pojedynczej w czasie *Preterito Indefinido*. Większość zdających prawidłowo zidentyfikowała brakującą część mowy, natomiast wstawiali oni niewłaściwy czasownik (np. *llevó, convirtió*) lub niewłaściwą formę czasownika *hacer* (np. *hace*). Jeszcze więcej problemów sprawiło uzupełnienie luki 8.3. przysłówkiem *más* w zwrocie *comer más de la cuenta*. Najczęściej popełnianym błędem był brak akcentu w wymaganym przysłówku. Tylko 9% maturzystów poprawnie uzupełniło lukę 8.1. w zdaniu *La palabra fideuá proviene _____ valenciano [...] formą ściągniętą del.* Użycie przyimka determinował czasownik *provenir*, natomiast rodzajnika – rzeczownik *valenciano*. Większość zdających wstawiała tylko przyimek (*de*).

Niski średni wynik (31%) zdający uzyskali również za rozwiązanie zadania 9., w którym należało uzupełnić fragmenty zdań z wykorzystaniem słów podanych w nawiasie (tzw. gramatykalizacja). Najtrudniejsze okazało się zadanie 9.3.: *Hoy tengo un día fatal y no tengo ganas de hablar con nadie. Te llamaré cuando (estar / bueno) _____ humor.* Najczęściej popełniane błędy to: użycie czasownika *estar* w czasie *Futuro de Indicativo (estaré)* zamiast w *Presente de Subjuntivo (esté)*, zastosowanie niewłaściwego przyimka (*en* zamiast *de*), użycie pełnej formy przymiotnika (*bueno*) zamiast formy skróconej (*buen*). Niejednokrotnie wpisywany fragment zdania zawierał wszystkie trzy wymienione błędy. Zadanie to poprawnie wykonało tylko 18% zdających, choć zwrot *estar de buen humor* powinien być dobrze znany maturzystom przystępującym do egzaminu na poziomie rozszerzonym. Ograniczona znajomość podstawowych zwrotów używanych w języku hiszpańskim zaważyła też na wyniku uzyskanym za rozwiązanie zadania 9.1. (36% poprawnych odpowiedzi). Największą trudność w tym zadaniu (*Si no te hubieras gastado todo el dinero, hoy (ir / excursión) _____ con nosotros*) stanowiło nie tyle użycie czasownika w odpowiednim czasie i trybie (*irías* lub *hubieras ido*), co zastosowanie właściwego

przyimka. Zamiast przyimka *de* wstawiano przyimek *en*, być może przez analogię do podobnie brzmiącego zwrotu w języku polskim *jechać na wycieczkę*.

Znacznie lepiej zdający poradzili sobie z zadaniem 7., opartym na krótkim tekście literackim, w którym mieli tylko zdecydować, która z podanych czterech opcji odpowiedzi poprawnie uzupełnia daną lukę. Poprawnych odpowiedzi udzieliło 57% maturzystów.

Słabe opanowanie umiejętności stosowania struktur gramatycznych i niezbyt szeroki zasób słownictwa, jakim dysponowała duża część maturzystów przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym, dały się zaobserwować również w wypowiedzi pisemnej. Najniższe wyniki zdający uzyskali właśnie w kryterium zakresu oraz poprawności środków językowych (33%). Ograniczona znajomość leksyki i zaawansowanych struktur gramatycznych, niezajomość zwrotów idiomatycznych i wyrażeń typowych dla języka hiszpańskiego sprawiały, że zdający mieli kłopoty z precyzyjnym wyrażeniem myśli, a ich wypowiedzi pozbawione były naturalności. Z kolei błędy językowe, wynikające w głównej mierze z braku znajomości podstawowych zasad gramatycznych, niejednokrotnie w znacznym stopniu zaburzały komunikatywność wypowiedzi. Wszystkie wymienione czynniki w mniejszym lub większym stopniu rzutowały na spójność i logikę tekstu. Brak jasnych powiązań na poziomie zdania lub między zdaniami, a nawet poszczególnymi akapitami, sprawiał, że zdający tracili punkty w kryterium spójności i logiki wypowiedzi (średni wynik w tym kryterium to 73%).

Wynik 78% uzyskany w kryterium zgodności z poleceniem dowodzi, że zrealizowanie wszystkich elementów treści i formy okazało się sporym wyzwaniem dla maturzystów. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki o wadach i zaletach ograniczeń w wydawaniu reklamówek wprowadzonych przez sklepy lub artykułu dotyczącego protestu mieszkańców przeciw budowie parkingu zamiast kompleksu sportowego. W przypadku rozprawki, wielu zdających zamiast rozważać pozytywne i negatywne strony wprowadzonego ograniczenia, koncentrowało się na przedstawieniu wad i zalet plastikowych torebek. Natomiast w artykule, zamiast zrelacjonować przebieg protestu, a więc przedstawić rozwój wypadków, opisywano miejsce i uczestników manifestacji, wyjaśniano przyczyny protestu lub informowano o żądaniach mieszkańców. Warto też zauważyć, że forma pisanych przez zdających artykułów dość często przypominała rozprawkę.

„Pod lupą” – teza w rozprawce

Rozprawka to forma wypowiedzi pisemnej dobrze znana uczniom. Po raz pierwszy spotykają się z nią na lekcjach języka polskiego w gimnazjum, a w szkole ponadgimnazjalnej wprawiają się w jej pisaniu również na lekcjach języka obcego. Ćwiczona przez lata, wydaje się łatwiejsza niż na przykład artykuł publicystyczny czy list formalny, dlatego zapewne jest tak chętnie wybierana przez zdających na egzaminie maturalnym z języków obcych na poziomie rozszerzonym.

Czy rzeczywiście jest taka łatwa? Decydując się na napisanie rozprawki trzeba mieć świadomość, że posiada ona ściśle określony schemat kompozycyjny, którego należy bezwzględnie przestrzegać. Rozprawka musi zawierać:

- a) **tezę**, czyli stwierdzenie, którego słuszność zdający zamierza udowodnić
- b) **rozwinięcie**, w którym zdający przytoczy argumenty potwierdzające postawioną tezę
- c) **zakończenie**, czyli podsumowanie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi.

Analiza prac egzaminacyjnych z języka hiszpańskiego – i nie tylko z tego języka – pokazuje, że nie wszyscy zdający potrafią dostosować się do tego wymagania. Kłopoty zaczynają się już na samym początku pracy, w momencie formułowania tezy. Jak powinna ona brzmieć? Jakie warunki muszą być spełnione, aby została uznana za w pełni poprawną? Oto kilka wskazówek, które być może okażą się pomocne dla zdających.

Krok 1. – zidentyfikowanie typu rozprawki

Nowa formuła egzaminu maturalnego z języków obcych dopuszcza dwa rodzaje rozprawki: rozprawkę opiniującą i rozprawkę typu „za i przeciw”. Każda z nich wymaga inaczej sformułowanej tezy.

Pisząc rozprawkę opiniującą, zdający musi zawrzeć w tezie swoją opinię dotyczącą problemu określonego w temacie wypowiedzi. Opinia ta musi być tak sformułowana, aby egzaminator nie miał wątpliwości, jakie jest stanowisko piszącego w danej sprawie (np. *Moim zdaniem, takie rozwiązanie problemu może przynieść więcej szkód niż pożytku; Według mnie, to jedna z najlepszych inicjatyw.*)

Teza w rozprawce „za i przeciw” nie daje takiej możliwości. Zdający, niezależnie od swojej osobistej opinii, musi zasygnalizować w tezie, że będzie rozpatrywał dany problem, uwzględniając dwa przeciwstawne punkty widzenia: zarówno dobre, jak i złe strony danego zjawiska czy rozwiązania (np. *To rozwiązanie ma swoje plusy i minusy., Takie rozwiązanie ma zarówno swoje wady, jak i zalety.*)

☞ **Zatem teza musi zapowiadać typ rozprawki.**

Krok 2. – przeanalizowanie tematu

Poprawne sformułowanie tezy wymaga dokładnego przeanalizowania tematu, a więc uświadomienia sobie problemu, do którego trzeba będzie się odnieść, oraz wyselekcjonowania tych elementów, które będą musiały zostać uwzględnione w tezie.

Nawet jeżeli temat wydaje się prosty i jasny, warto przeczytać go dwa, a nawet trzy razy, aby mieć pewność, że został właściwie zrozumiany. Przeoczenie jego kluczowych elementów może skutkować tym, że postawiona teza okaże się nie w pełni zgodna lub całkowicie niezgodna z tematem.

W tym roku temat rozprawki brzmiał:

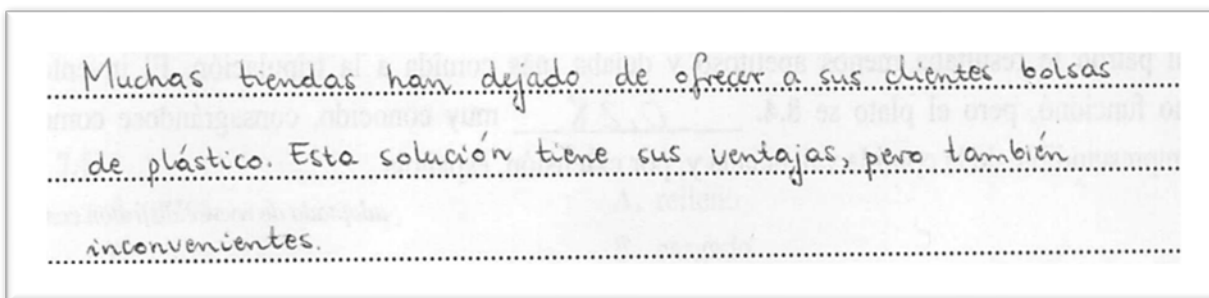
*W ostatnich latach coraz więcej sklepów wprowadza ograniczenia w wydawaniu plastikowych toreb (tzw. reklamówek) do pakowania zakupów. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiego rozwiązania.*

Była więc to rozprawka „za i przeciw”. Problem, do którego należało się odnieść to ograniczenia w wydawaniu reklamówek wprowadzone przez sklepy, natomiast kluczowe elementy tematu, czyli aspekty, które zdający powinni byli omówić w rozwinięciu pracy, to wady i zalety wprowadzenia takiego ograniczenia.

☞ **W rozprawce typu „za i przeciw” konieczne jest uwzględnienie tych elementów w tezie.**

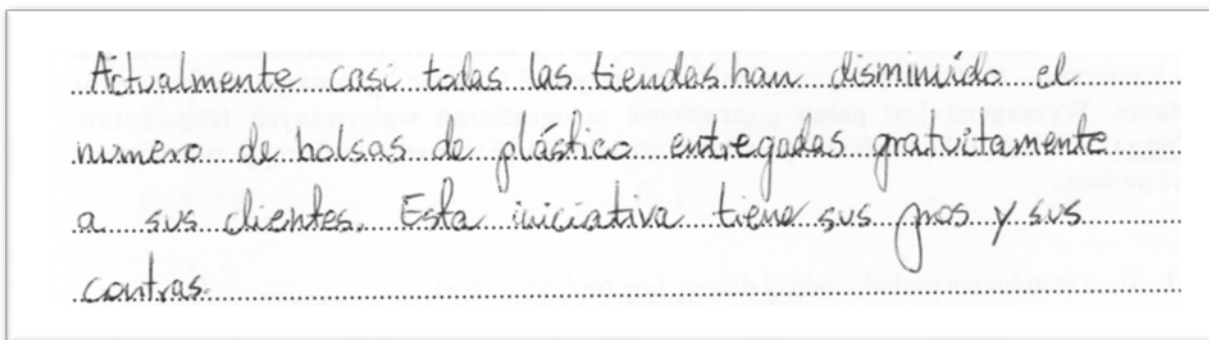
Przyjrzyjmy się teraz typowym przykładom poprawnie sformułowanych tez.

Przykład 1.

Muchas tiendas han dejado de ofrecer a sus clientes bolsas de plástico. Esta solución tiene sus ventajas, pero también inconvenientes.

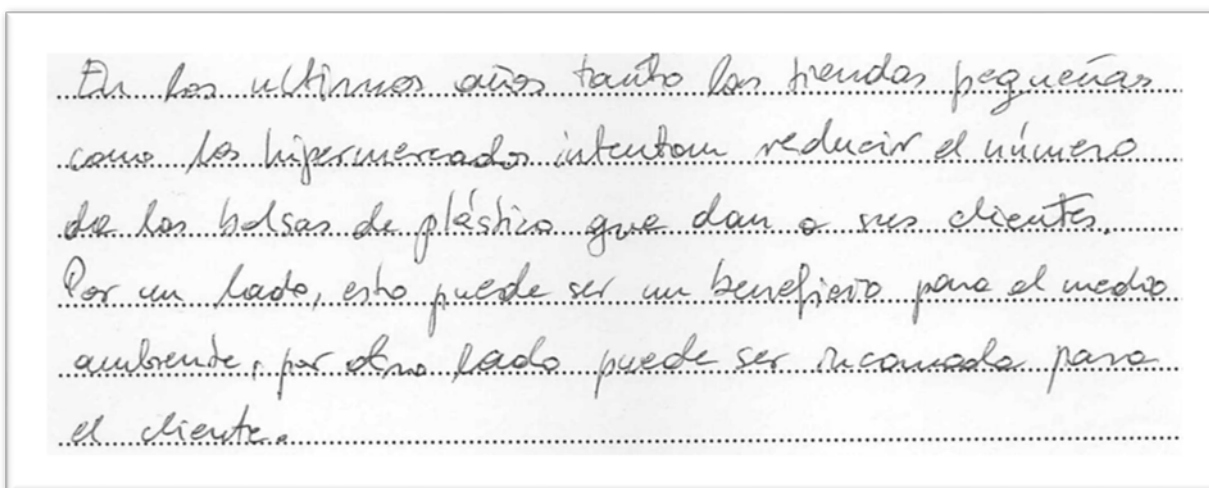
Przykład 2.

Actualmente casi todas las tiendas han disminuido el número de bolsas de plástico entregadas gratuitamente a sus clientes. Esta iniciativa tiene sus pros y sus contras.

Teza może być postawiona też w mniej „klasyczny” sposób, tak jak to ilustruje Przykład 3.

Przykład 3.

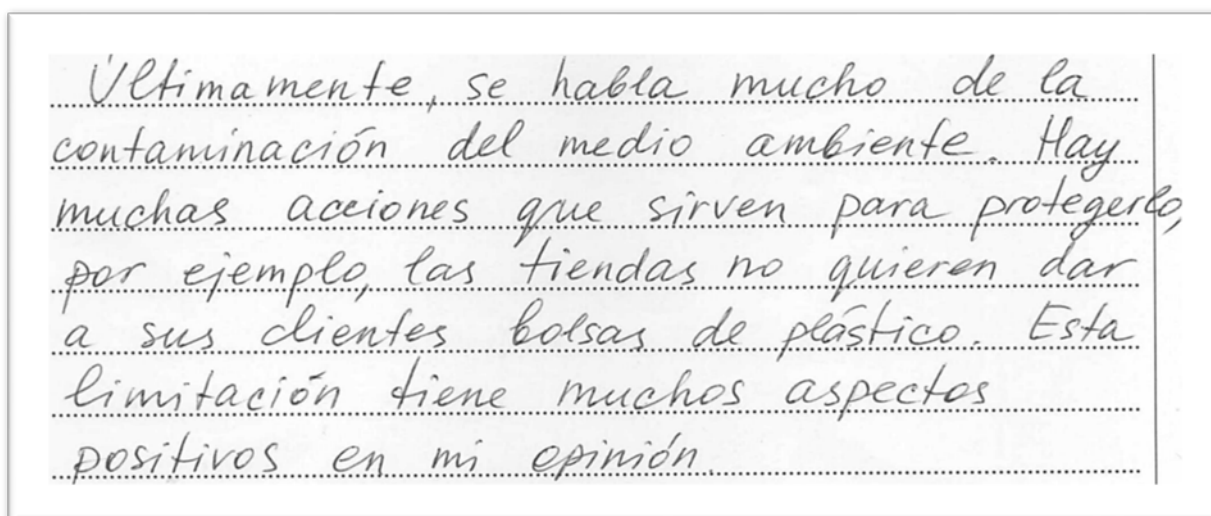

En los últimos años tanto las tiendas pequeñas como los hipermercados intentan reducir el número de las bolsas de plástico que dan a sus clientes. Por un lado, esto puede ser un beneficio para el medio ambiente, por otro lado puede ser recausado para el cliente.

Zdający dokładnie określił obszar, w którym postanowił poszukiwać wad i zalet. Wskazał konkretny aspekt pozytywny wprowadzonego ograniczenia: korzyści dla środowiska naturalnego, i negatywny: uciążliwości dla klientów.

Niestety, wielu maturzystów nie formułowało poprawnie tezy. Dość częstym błędem było stawianie tezy jednostronnej.

Przykład 4.

Tak postawiona teza sygnalizuje, że autor będzie poszukiwał tylko zalet wprowadzonego rozwiązania, a przecież powinien też zasygnalizować jego wady.

Również teza postawiona w formie pytania, np. *¿Es una buena idea limitar la distribución de las bolsas de plástico en los supermercados?* nie może być uznana za w pełni poprawną, bowiem nie zawiera wymaganych elementów „za i przeciw”.

Krok 3. – dostosowanie argumentacji do tezy

Sformułowanie tezy zgodnej z tematem to dopiero połowa sukcesu.

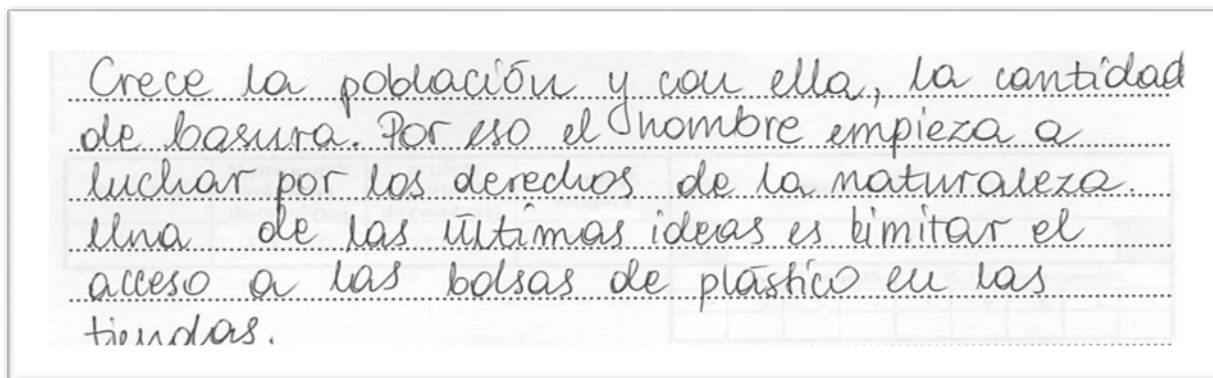
☞ **Musi być ona zgodna również z treścią wypowiedzi, tzn. z przytoczonymi w rozwinięciu argumentami.**

Udowodnienie słuszności tezy przytoczonej w Przykładzie 3. wymagało od jej autora wskazania w rozwinięciu pozytywnych skutków wprowadzonego ograniczenia dla środowiska oraz wyjaśnienia, dlaczego może być ono niedogodne dla klientów. Tylko taka realizacja tematu dawała możliwość zakwalifikowania tezy na najwyższy poziom w podkryterium „wstęp – właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi”. Odniesienie się do innych aspektów, np. do problemu obniżania kosztów przez sklepy lub stworzenia zagrożenia utraty pewnej liczby niezadowolonych klientów, byłoby wprawdzie zgodne z tematem, ale już nie z tezą.

Tezy przedstawione w przykładzie 1. i 2. dawały zdającym większe pole manewru, ale i w tym wypadku wielu maturzystów popełniało błąd w argumentacji, wskazując na wady i zalety torebek plastikowych lub skupiając się na przedstawianiu tylko pozytywnych albo tylko negatywnych skutków zjawiska ograniczania ich użycia.

Choć teza to kluczowy element kompozycyjny rozprawki, wielu maturzystów wciąż o niej zapomina.

Przykład 5.

Zdający informuje we wstępie o istnieniu zjawiska – próby ograniczenia dostępu do plastikowych toreb –, ale nie stwierdza, że ma ono swoje wady i zalety, a więc nie formułuje tezy. Tym samym nie zapowiada argumentacji.

Jak widać, napisanie rozprawki to tylko pozornie łatwa czynność. W rzeczywistości wymaga żelaznej wrcz dyscypliny. Nie ma w niej miejsca na „spontaniczne” wyrażanie myśli. Dlatego przed przystąpieniem do pracy, trzeba wszystko starannie zaplanować:

- a) dokładnie przeczytać temat
- b) ustalić typ rozprawki
- c) wyszukać kluczowe elementy tematu
- d) sformułować tezę
- e) przemyśleć dobór argumentów i wybrać tylko te, które potwierdzą tezę
- f) zastanowić się nad zakończeniem.

Nabrać oddechu i zacząć pisać...

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka hiszpańskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Wybory zdających w zadaniach zamkniętych pokazują, że niejednokrotnie udzielają oni odpowiedzi na podstawie pojedynczych słów powtarzających się w tekście słuchanym lub czytanim i zadaniu, a za mało uwagi zwracają na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu zachęcać ich do bardziej wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Ważne jest też, aby zdający po wybraniu poprawnej odpowiedzi upewnili się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem, ponieważ aby odpowiedź była uznana za poprawną, musi w pełni wynikać z tekstu.
- ❖ W przypadku wypowiedzi pisemnych warto zwrócić uwagę zdających na to, aby działali w sposób planowy. Niejednokrotnie maturzyści pomijają w swoich wypowiedziach elementy kluczowe dla pełnej realizacji tematu lub realizują je bardzo pobieżnie, co wynika w dużej mierze z pośpiechu i braku umiejętności skupienia uwagi. Dobrze byłoby zatem uświadamiać im, że napisanie pracy egzaminacyjnej musi być poprzedzone analizą tematu, przemyśleniem struktury wypowiedzi, wyselekcjonowaniem odpowiednich argumentów i oczywiście zastanowieniem się nad użyciem takich środków językowych, które okażą się najbardziej efektywne.
- ❖ Nowa podstawa programowa wymienia jako jedno z wymagań szczegółowych posiadanie przez ucznia świadomości językowej. Opanowanie tego wymagania nie jest bezpośrednio sprawdzane w zadaniach egzaminacyjnych, jednak doskonalenie tej umiejętności jest bardzo ważne w przygotowywaniu uczniów do egzaminu. Bardzo ważne jest zwracanie uwagi uczniów na specyfikę danego języka, swoisty sposób wyrażania znaczeń naturalny dla rodzimych użytkowników. Istotne jest, aby wprowadzając podczas lekcji struktury charakterystyczne dla języka hiszpańskiego (np. *ir de excursión / de compras, ser/estar alegre*) zwracać uwagę uczniów na odmienną ich funkcjonowania w języku polskim. Ograniczy to stosowanie przez uczniów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a jednocześnie powinno wpłynąć pozytywnie na precyzję oraz poprawność wypowiedzi tworzonych przez uczniów oraz na wyniki uzyskiwane przez nich w części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych.

Język hiszpański – formuła do roku 2014

Poziom rozszerzony

Do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 3 zdających - nie zamieszczono parametrów statystycznych zestawu zadań oraz komentarza z analizy jakościowej. Odpowiedni komentarz wraz z wnioskami i rekomendacjami znajduje się w sprawozdaniu z egzaminu maturalnego *Osiągnięcia maturzystów w roku 2015* opublikowanym przez CKE (www.cke.edu.pl).